

VOORBLAD

RAADSDASHBOARD LAND VAN CUIJK

Voorbeeldrapport (**fictief**)

Behorende bij:

Perspectiefnota 2027

Jaarstukken 2025

Versie:

Conceptvoorbeeld ter illustratie

Doel

Dit document is een fictief voorbeeld van een beknopt Raadsdashboard zoals bedoeld in de motie "Financieel Dashboard voor de Raad".

Het dashboard vervangt de volledige Perspectiefnota en Jaarstukken nadrukkelijk niet. Het doel is om raadsleden in één oogopslag inzicht te geven in de belangrijkste financiële ontwikkelingen, risico's, bestuurlijke keuzes en beslispunten.

Hierdoor kan de gemeenteraad sneller sturen, betere afwegingen maken en gericht het politieke debat voeren.

Alle bedragen, grafieken en cijfers in dit voorbeeld zijn fictief en dienen uitsluitend ter illustratie van de gewenste opzet.

MANAGEMENTSAMENVATTING

In één oogopslag

FINANCIËLE POSITIE

Begroting

- Financiële ruimte neemt af

Reserves

- Voldoende

Uitvoeringskracht

- Onder druk

Sociaal domein

- Grootste financiële risico

Woningbouw

- Onder druk

Bedrijfsvoering

- Op orde

BESTUURLIJKE KERNBODSCHAP

De gemeente staat financieel voor belangrijke keuzes.

De structurele financiële ruimte neemt af, terwijl maatschappelijke opgaven toenemen.

De raad zal de komende jaren nadrukkelijker prioriteiten moeten stellen. Niet alles kan tegelijkertijd.

GROOTSTE RISICO'S

1. Oplopende kosten Jeugd.
2. Oplopende kosten Wmo.
3. Personeelstekorten.
4. Rijksbezuinigingen.
5. Netcongestie.

GROOTSTE KANSEN

1. Versnellen woningbouw.
2. Betere samenwerking regio.
3. Digitalisering dienstverlening.
4. Minder regeldruk.
5. Sterkere financiële sturing.

WAT MERKT DE INWONER?

- Meer druk op gemeentelijke financiën.
- Keuzes over voorzieningen worden belangrijker.
- Meer focus op betaalbare woningbouw.
- Gemeente zal scherper moeten prioriteren.

BESTUURLIJKE CONCLUSIE

Land van Cuijk staat er vandaag financieel redelijk voor, maar de komende jaren vragen om duidelijke keuzes. Een gezonde financiële huishouding begint met realistische ambities, uitvoerbare plannen en transparante besluitvorming.

FINANCIEEL OVERZICHT

Doel

Deze pagina geeft de gemeenteraad in één oogopslag inzicht in de belangrijkste financiële ontwikkelingen. De volledige Jaarstukken en Perspectiefnota blijven leidend; dit overzicht is bedoeld als bestuurlijke samenvatting.

KERNCIJFERS (FICTIEF)

Begrotingssaldo 2027	€ -6,5 miljoen
Begrotingssaldo 2028	€ -12,3 miljoen
Algemene reserve	€ 68,5 miljoen
Weerstandratio	2,3
Netto schuldquote	48%
Investerings 2027	€ 41 miljoen

Beoordeling financiële positie:

Financiële gezondheid	ORANJE
Structurele begroting	ROOD
Reserves	GROEN
Uitvoeringskracht	ORANJE

BELANGRIJKSTE MEEVALLERS

1. Hogere algemene uitkering vanuit het Rijk.
 2. Lagere rentelasten dan begroot.
 3. Hogere opbrengsten uit grondverkopen.
 4. Hogere dividenduitkeringen.
 5. Enkele incidentele subsidies.
-

BELANGRIJKSTE TEGENVALLERS

1. Jeugdzorg.
 2. Wmo.
 3. Loon- en prijsontwikkelingen.
 4. Personeelstekorten.
 5. Netcongestie.
-

ONTWIKKELING RESERVES

Algemene reserve

2025

2026

2027

Conclusie

De reserve is op dit moment voldoende, maar structurele tekorten kunnen niet blijvend worden opgelost door reserves aan te spreken.

TOP 5 FINANCIËLE RISICO'S

1. Sociaal domein

Risico:

Sterke stijging van Jeugd- en Wmo-uitgaven.

Impact:

HOOG

2. Rijksbeleid

Risico:

Lagere gemeentefondsuitkering.

Impact:

HOOG

3. Personeel

Risico:

Vacatures en externe inhuur.

Impact:

MIDDEL

4. Grondexploitaties

Risico:

Vertraging woningbouw.

Impact:

MIDDEL

5. Inflatie

Risico:

Hogere kosten onderhoud en investeringen.

Impact:

MIDDEL

BESTUURLIJKE CONCLUSIE

De financiële positie is op korte termijn beheersbaar.

De structurele ontwikkeling vraagt echter om duidelijke politieke keuzes.

Incidentele meevallers lossen structurele tekorten niet op.

De raad zal richting de begroting keuzes moeten maken over prioriteiten, investeringen en uitvoeringskracht.

VRAGEN VOOR DE RAAD

- Welke risico's vragen de komende jaren extra aandacht?
- Welke investeringen hebben de hoogste prioriteit?
- Welke ambities kunnen eventueel worden uitgesteld?
- Welke financiële risico's zijn acceptabel?
- Welke onderwerpen verdienen nadere uitwerking richting de begroting?

PROGRAMMA'S & BESTUURLIJKE KEUZES

Doel

Deze pagina geeft per programma in één oogopslag weer:

- Wat is het doel?
- Hoe staan we ervoor?
- Waar zitten de risico's?
- Waarover moet de raad een keuze maken?

PROGRAMMA 1 – VEILIGHEID

Doel

Een veilige en leefbare gemeente.

Stand van zaken

- Op koers.

Belangrijkste ontwikkelingen

- Criminaliteit stabiel.
- Extra aandacht voor digitale veiligheid.
- Meer samenwerking met politie en Veiligheidsregio.

Risico's

- Cybercriminaliteit.
- Ondernijning.

Bestuurlijke keuze

- ☐ Huidige koers voortzetten.
- ☐ Extra investeren.
- ☐ Prioriteit verlagen.

PROGRAMMA 2 – WONEN

Doel

Voldoende betaalbare woningen voor starters, gezinnen en senioren.

Stand van zaken

- Onder druk.

Belangrijkste ontwikkelingen

- Woningbouw blijft achter.
- Netcongestie vormt een belemmering.
- Lange vergunningstrajecten.
- Stijgende bouwkosten.

Risico's

- Tekort aan woningen.
- Vertrek jongeren.
- Vertraging projecten.

Bestuurlijke keuze

- ☐ Extra versnellen woningbouw.
- ☐ Procedures vereenvoudigen.
- ☐ Extra capaciteit inzetten.

Effect voor inwoners

- Kortere wachttijden.
- Meer betaalbare woningen.
- Snellere vergunningverlening.

PROGRAMMA 3 – SOCIAAL DOMEIN

Doel

Goede zorg tegen betaalbare kosten.

Stand van zaken

- Grootste financiële aandachtspunt.

Belangrijkste ontwikkelingen

- Stijgende kosten Jeugd.
- Stijgende kosten Wmo.
- Meer vraag naar ondersteuning.

Risico's

- Structurele overschrijdingen.
- Toenemende druk op begroting.

Bestuurlijke keuze

- ☐ Extra investeren.
- ☐ Meer inzetten op preventie.
- ☐ Prioriteiten heroverwegen.

Effect voor inwoners

- Goede zorg beschikbaar.
- Wachttijden beperken.
- Financiële houdbaarheid bewaken.

PROGRAMMA 4 – OPENBARE RUIMTE

Doel

Schone, veilige en goed onderhouden leefomgeving.

Stand van zaken

● Op orde.

Belangrijkste ontwikkelingen

- Meer groenonderhoud.
- Hogere onderhoudskosten.
- Klimaatadaptatie.

Risico's

- Achterstallig onderhoud.
- Hogere beheerkosten.

Bestuurlijke keuze

- ☐ Extra investeren.
- ☐ Huidig onderhoudsniveau behouden.
- ☐ Investeringsfasering.

PROGRAMMA 5 – ECONOMIE

Doel

Sterke lokale economie en aantrekkelijk ondernemersklimaat.

Stand van zaken

● Positief.

Belangrijkste ontwikkelingen

- Groei bedrijvigheid.
- Vraag naar bedrijventerreinen.
- Personeelstekorten.

Risico's

- Netcongestie.
- Beperkte uitbreidingsruimte.

Bestuurlijke keuze

- ☐ Meer ruimte voor ondernemers.
- ☐ Versnellen vergunningverlening.
- ☐ Investeren in bereikbaarheid.

SAMENVATTING

Programma	Status
Veiligheid	
Wonen	
Sociaal domein	
Openbare ruimte	
Economie	

=====

BESTUURLIJKE CONCLUSIE

Niet ieder programma vraagt dezelfde aandacht.

Dit overzicht laat de raad in één oogopslag zien waar de grootste financiële en bestuurlijke uitdagingen liggen.

Zo kan de raad haar kaderstellende en controlerende rol sneller en effectiever uitvoeren, zonder honderden pagina's financiële stukken volledig te moeten doorgronden voordat de belangrijkste keuzes zichtbaar worden.

RAADSDASHBOARD

Doel

Deze laatste pagina biedt de gemeenteraad in één oogopslag een totaalbeeld van de financiële positie, bestuurlijke aandachtspunten en voortgang van de belangrijkste opgaven.

BESTUURLIJK STOPLICHTENMODEL

Onderwerp	Status
Financiële positie	 Aandacht
Begroting	 Structureel tekort
Reserves	 Voldoende
Sociaal domein	 Groot risico
Woningbouw	 Onder druk
Uitvoeringskracht	 Aandacht
Openbare ruimte	 Op koers
Veiligheid	 Op koers
Lokale economie	 Positief
Duurzaamheid	 Aandacht

KERNBOODSCHAP

Land van Cuijk staat voor grote maatschappelijke opgaven. De financiën staan onder druk door stijgende kosten in het sociaal domein, loon- en prijsontwikkelingen en beperkte rijksbijdragen.

De komende jaren nemen de tekorten toe. Kaderscheppende keuzes zijn noodzakelijk om ook in de toekomst onze kerntaken goed uit te kunnen blijven uitvoeren.

1. KERNCIJFERS

Structureel saldo 2027

- € 6,5 mln

tekort

Structureel saldo 2028

- € 12,1 mln

tekort

Vrije reserve (eind 2027)

€ 18,6 mln

voldoende

Netto schuldquote (2027)

82%

neutraal

Weerstandsratio (2027)

1,4

voldoende

2. FINANCIËEL OVERZICHT (x € 1 miljoen)

3. GROOTSTE MEE- EN TEGENVALLERS 2027 (structureel)

MEEVALLERS

Hogere algemene uitkering	+ € 2,6 mln
Dividend Enexis	+ € 1,7 mln
Lagere rente	+ € 0,9 mln
Overige meevallers	+ € 0,6 mln
Totaal meevallers	+ € 5,8 mln

TEGENVALLERS

Jeugdzorg	- € 3,2 mln
Wmo	- € 2,4 mln
Loon- en prijsstijgingen	- € 1,8 mln
Overige tegenvallers	- € 1,4 mln
Totaal tegenvallers	- € 8,8 mln

4. RESERVES EN VOORZIENINGEN (x € 1 miljoen)

	2024 (werkelijk)	2025 (raming)	2026 (raming)	2027 (raming)	Verschil 2024-2027
Vrije reserve	22,4	20,1	19,3	18,6	- 3,8
Bestemmingsreserves	31,8	33,0	32,2	31,1	- 0,7
Algemene reserve grondzaken	8,7	8,0	7,8	7,6	- 1,1
Totaal reserves	62,9	61,1	59,3	57,3	- 5,6
Voorzieningen	18,4	18,9	19,2	19,6	+ 1,2
Totaal reserves en voorzieningen	81,3	80,0	78,5	76,9	- 4,4

5. BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S

Risico	Toelichting	Kans	Financieel effect (€ mln)	Impact
 Sociaal domein	Stijgende vraag en kosten jeugdzorg en Wmo	Hoog	4,5	Hoog
 Rijksbijdragen	Onzekerheid toekomstige verdelingen en kortingen	Middel	2,5	Middel
 Loon- en prijsontwikkeling	Hogere indexatie dan uitgegaan in begroting	Middel	2,0	Middel
 Renteontwikkeling	Rente stijgt sterker dan nu voorzien	Laag	1,5	Laag
 Grondexploitatie	Tegenvallende resultaten grondprojecten	Laag	1,0	Laag

6. BELANGRIJKSTE BESTUURLIJKE KEUZES VOOR DE RAAD

	Keuze 1. Sociaal domein: voorkomen verdere groei	Inzetten op maatregelen om de kostenstijging in jeugdzorg en Wmo te beperken.	Wat is het effect? - Mogelijke besparing structureel € 3,0 – € 5,0 mln - Impact op voorzieningen en toegang - Meer inzet op preventie en eigen kracht	Wat betekent dit voor de inwoner? - Toegang tot hulp blijft beschikbaar - Meer inzet op preventie en vroegsignalering - Minder zware, duurdere zorg op termijn
	Keuze 2. Investeren in voorzieningen	Tempo en prioriteit van investeringen in onder andere onderwijs, sport en cultuur.	Uitstel of fasering kan oplopen tot € 4,0 mln - Behoud kwaliteit, maar spreiding over de tijd - Minder druk op de begroting	- Voorzieningen blijven behouden - Eventueel langere doorlooptijd projecten - Betere spreiding van lasten
	Keuze 3. Belastingen en heffingen	Indexatie OZB en andere heffingen voor behoud financieel evenwicht.	1% extra indexatie OZB = ca. € 0,7 mln extra - Verdeling lasten eerlijk en voorspelbaar - Voorkomt grotere tekorten	- Lasten stijgen beperkt en gelijkmatig - Voorkomt forse bezuinigingen - Zekerheid over uitvoering kerntaken

7. KORTE TOELICHTING

De financiële ruimte neemt de komende jaren af. Zonder aanvullende maatregelen nemen de structurele tekorten toe tot ruim € 12 miljoen vanaf 2028. Dit vraagt om duidelijke keuzes.

De reserves zijn op dit moment voldoende, maar lopen geleidelijk terug. De grootste risico's liggen in het sociaal domein en de onzekerheid over rijksbijdragen.

Door nu keuzes te maken, houden we onze gemeente financieel gezond en kunnen we blijven investeren in wat er echt toe doet voor onze inwoners.

8. BELANGRIJKSTE BESLISPUNTEN SAMENGEVAT

- ✓ Kennis nemen van de financiële meerjarenraming 2027-2030
- ✓ Kennis nemen van de belangrijkste risico's en ontwikkelingen
- ✓ Kaders meegeven voor de Programmabegroting 2027
- ✓ Keuzes maken om structureel financieel evenwicht te bereiken

FINANCIEEL DASHBOARD VOOR DE RAAD

IN ÉÉN OOGOPSLAG INZICHT IN DE BELANGRIJKSTE FINANCIËLE ONTWIKKELINGEN

Peildatum:
30-06-2026

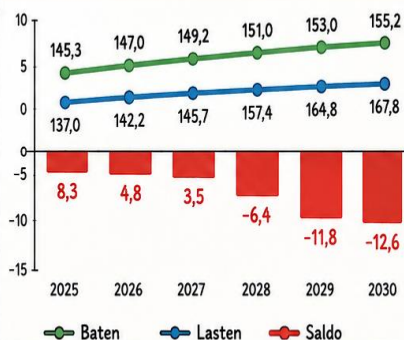
1. KERNCIJFERS

 Resultaat 2025 **€ 8,3 mln** ↑ positief

 Structureel saldo 2028 **-€ 12,2 mln** ↓ negatief

 Vrije reserve **€ 24,6 mln** = stabiel

2. FINANCIËEL OVERZICHT (x € 1 mln)

3. GROOTSTE MEE- EN TEGENVALLERS 2025

Meevallers ✓

- Algemene uitkering + € 3,2 mln
- Dividend Enexis + € 2,6 mln
- Lagere rentelasten + € 1,5 mln

Totaal meevallers + € 7,3 mln

Tegenvallers ✗

- Sociaal domein - € 2,1 mln
- Personeelskosten - € 1,4 mln
- Inhuur externen - € 1,1 mln

Totaal tegenvallers - € 4,6 mln

4. RESERVES EN VOORZIENINGEN (x € 1 mln)

	2024	2025	Vershil
 Vrije reserve	25,1	24,6	-0,5
Bestemmings-reserves	32,8	30,7	-2,1
Voorzieningen	18,6	19,4	+0,8
Totaal	76,5	74,7	-1,8

5. BELANGRIJKSTE FINANCIËLE RISICO'S

- Sociaal domein: stijgende kosten en hoge onzekerheid **HOOG**
- Rente ontwikkeling: mogelijke stijging kapitaallasten **MIDDEL**
- Personele capaciteit: krappe arbeidsmarkt en ziekteverzuim **MIDDEL**
- Algemene uitkering: onzekerheid rijksbeleid en meircirculaire **MIDDEL**

6. BELANGRIJKSTE BESTUURLIJKE KEUZES

Waar zetten we onze schaarse middelen het beste in?

- Prioriteit woningbouw en leefbaarheid
- Toekomstbestendig sociaal domein
- Duurzame en gezonde leefomgeving
- Financieel gezond blijven

7. KORT & BONDIG – WAT MOET DE RAAD WETEN?

- Positief resultaat 2025 van € 8,3 mln door diverse meevallers.
- Vanaf 2028 structureel negatief saldo: keuzes zijn noodzakelijk.
- Grote uitdagingen in sociaal domein en op de arbeidsmarkt.
- Raad keuzes bepalen de financiële ruimte van de toekomst.
- Focus op kerntaken, betaalbaarheid en toekomstbestendigheid.

TOP 10 AANDACHTSPUNTEN VOOR DE RAAD

1. Structureel begrotingstekort.
2. Oplopende zorgkosten.
3. Uitvoeringskracht van de organisatie.
4. Beschikbaarheid van personeel.
5. Versnellen woningbouw.
6. Netcongestie.
7. Ontwikkeling algemene reserve.
8. Rijksontwikkelingen.
9. Investeringsplanning.
10. Beheersing van financiële risico's.

VOORTGANG BESTUURLIJKE OPGAVEN

Legenda

✓ Gereed

● In uitvoering

△ Vertraagd

× Nog niet gestart

Betaalbare woningbouw	●
Herstel openbare ruimte	●
Verbeteren dienstverlening	✓
Sociaal domein	△
Financiële beheersing	●
Digitalisering	✓
Duurzaamheid	●
Bereikbaarheid	△

BELANGRIJKSTE VRAGEN VOOR DE RAAD

- Is de gemeente financieel toekomstbestendig?
- Sluiten de ambities aan bij de beschikbare capaciteit?
- Welke risico's verdienen extra aandacht?
- Waar moeten prioriteiten worden gesteld?
- Welke keuzes kunnen niet langer worden uitgesteld?

WAT MOET EEN RAADSLID VANDAAG ONTHOUDEN?

- De financiële positie is beheersbaar, maar staat structureel onder druk.
- Niet iedere ambitie kan tegelijkertijd worden uitgevoerd.
- De grootste financiële risico's liggen binnen het sociaal domein.
- Uitvoeringskracht verdient blijvende aandacht.
- Duidelijke politieke keuzes zijn noodzakelijk richting de begroting.

SAMENVATTING

Het Raadsdashboard is géén vervanging van de Jaarstukken, Begroting of Perspectiefnota.

Het is een bestuurlijk hulpmiddel dat de gemeenteraad ondersteunt bij haar kaderstellende en controlerende taak.

Door de belangrijkste financiële ontwikkelingen, risico's, bestuurlijke keuzes en beslispunten overzichtelijk samen te vatten, kan de raad sneller tot de kern komen, betere afwegingen maken en het politieke debat voeren op basis van inzicht in plaats van omvangrijke documenten.

TOEKOMSTVISIE

Dit dashboard kan jaarlijks worden toegevoegd aan:

- Jaarstukken
- Perspectiefnota
- Programmabegroting
- Bestuursrapportages

Hiermee ontstaat één uniforme wijze van rapporteren, waardoor de raad ontwikkelingen eenvoudig kan volgen en vergelijken.

Doel:

Niet minder informatie, maar betere informatie.

Niet eenvoudiger besturen, maar beter geïnformeerd besturen.